

PRVO LETO NA PROJEKTU SPACE-NEST

SPACE-NEST – Trajnostna pot za krepitev skupnosti: Novi evropski Bauhaus za socialno ekonomijo in v trajnost usmerjeno bivanje je projekt, ki ga financira EU in povezuje Španijo, Italijo in Slovenijo, da bi podeželje preoblikovali v živahna središča skupnosti. Projekt, ki temelji na vrednotah novega evropskega Bauhauusa, (lepo, trajnostno, skupaj), spodbuja modele socialnega gospodarstva, ki vračajo življenje, ustvarjalnost in priložnosti na podeželje.

MISIJA SOCIALNE EKONOMIJE V SLOVENIJI

Misija, ki je potekala od **10. do 13. junija 2025** in sta jo gostila Občina Izola in Inovaktiv, je zbrala 37 predstavnikov lokalnih oblasti, socialnih podjetij, raziskovalnih centrov in nevladnih organizacij iz Italije, Španije in Slovenije za poglobljeno izkušnjo učenja, izmenjave in skupnega oblikovanja.

Udeleženci so spoznali nekatere najbolj navdihujoče pobude Primorske, povezane z Novim evropskim Bauhausom, od **InnoRenew CoE**, svetovno priznanega raziskovalnega centra za trajnostno gradnjo in obnovljive materiale, do **HEKA**, **kreativnega laboratorija PiNA**, ki združuje umetnost, znanost in socialne inovacije. Obisk **Občine Koper** je pokazal, kako načela Novega evropskega Bauhauusa vodijo urbano obnovo, socialno vključevanje in kulturno živahnost v obalnih mestih.

Vrhunec misije je bil **obisk nekdanje tovarne ARGO**, ki je bila nekoč srce izolskega gospodarstva in simbol ženskega dela in lokalne identitete. Tukaj so udeleženci razmišljali o prihodnosti lokacije skozi prizmo socialne ekonomije in krožne regeneracije. **Delavnica oblikovalskega razmišljanja (angl. design thinking)** je ideje pretvorila v konkretne prototipe, od središč krožne ekonomije in medgeneracijskih učnih prostorov do umetniških laboratorijev skupnosti in centrov za dobro počutje v naravi.

REZULTATI PROJEKTA

V prvem letu so partnerji projekta SPACE-NEST **izvedli obsežne terenske raziskave, kartirali zapuščene in premalo izkoriščene prostore ter identificirali ključne lokalne deležnike v treh pilotnih regijah** (Bergamo, Malaga, Primorska). Organiziranih je bilo več **fokusnih skupin**, da bi potrdili predhodne ugotovitve in zbrali vpogled lokalnih skupnosti.

V vseh treh regijah se je pokazala podobna slika in skupne težnje. Partnerji so povsod **identificirali izjemno število zapuščenih ali premalo izkoriščenih stavb**, kot so nekdanje tovarne, šole, bolnišnice ali spomeniško zaščitena območja, ki imajo še vedno globok simboličen in družbeni pomen za lokalne skupnosti. Ti prostori se vse bolj obravnavajo ne kot problem, ampak kot priložnost za ponovno povezovanje ljudi in območij, ki se tako spremenijo v živahne prostore za kulturo, učenje in zeleno podjetništvo. Novica o izvedeni fokusni skupini v Izoli je [dostopna na spletni strani](#).

Kartiranje je razkrilo tudi bogat, a razdrobljen, ekosistem akterjev: občine, združenja, zadruga, mala in srednje velika podjetja ter skupine občanov, ki si vsi prizadevajo za vključevanje, trajnost in ohranjanje dediščine, vendar pogosto brez skupnega okvira ali mehanizma za usklajevanje. To kaže na potrebo po močnejših modelih sodelovanja in upravljanja, ki lahko dobre ideje spremenijo v trajno rešitev.

V fokusnih skupinah so skupnosti izrazile skupno vizijo: želijo si večnamenske prostore, ki združujejo kulturo, izobraževanje in delo; participativne in medgeneracijske pristope, ki vključujejo vse v proces načrtovanja sprememb, navdihnjene z novim evropskim Bauhausom; ter tesnejše povezave med regeneracijo, razvojem znanj in spretnosti ter pobudami socialne ekonomije. Celotna analiza je predstavljena v poročilu (v angleščini): [Predhodni pregled obstoječih projektov](#).

Drugi rezultat projekta je publikacija »[RURAL RENEWAL – A Guide to Sustainable Transformation through New European Bauhaus and Social Economy Best Practices](#).«

Publikacija (njeno pripravo je koordinirala Občina Izola), predstavlja rezultate [razpisa SPACE-NEST za najboljše prakse](#), ki je bil objavljen v začetku leta 2025 z namenom identificirati navdihujoče primere obnove podeželja po vsej Evropi. Prikazuje, kako se lahko zapuščene stavbe, industrijska območja, kmetije in javni prostori preoblikujejo v živahna središča ustvarjalnosti, vključevanja in trajnostnega podjetništva.

Skupaj 41 pobud iz Italije, Španije, Slovenije in drugih območij EU dokazuje sposobnost združevanja estetske kakovosti, okoljske odgovornosti in socialnih inovacij. Naj gre za obnovo vasi, ustvarjanje centra za ponovno uporabo ali preoblikovanje spomeniško zaščitene območij v kraje za učenje in povezovanje

Publikacija ni le navdihujoča zbirka zgodb, ampak tudi orodje za oblikovalce politik, občine in lokalne akterje, ki si prizadevajo za povečanje trajnostne preobrazbe na podeželju Evrope. Publikacija je dostopna [na spletni strani](#).

